

การสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบ เศรษฐกิจของประเทศ

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของกรมบังคับคดี

ภารกิจหลักของกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม เป็นงานด้านการบังคับคดีแพ่ง บังคับคดีล้มละลาย การชำระบัญชี การวางทรัพย์ และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี ทั้งนี้ มีเป้าหมายหลักคือ การเร่งผลักดันทรัพย์สินที่รอการขายออกจากระบบการบังคับคดี และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีของหนี้ครัวเรือน หนี้รายย่อย และหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างการเติบโตและสภาพคล่องทางเศรษฐกิจของประเทศนอกจากนี้ ยังได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัติล้มละลาย กฎกระทรวง และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับคดี เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย มีมาตรฐานสากล ลดค่าใช้จ่าย และลดขั้นตอนในการดำเนินการต่าง ๆ และที่สำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวก รวดเร็ว มากขึ้น อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ข้อ ๓ เรื่อง ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ และข้อ ๑๑ เรื่อง การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และตามนโยบาย ๕ ด้านของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ผลงานที่สำคัญในรอบ ๖ เดือนที่ผ่านมา มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การเร่งผลักดันทรัพย์สินรอการขายของกรมบังคับคดี

เพื่อเสริมสร้างการเติบโตและสภาพคล่องของเศรษฐกิจของประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา กรมบังคับคดีมีนโยบายเชิงรุกในการเร่งผลักดันทรัพย์สินรอการขายของกรมบังคับคดี เพื่อเสริมสร้างการเติบโตและสภาพคล่องของเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีวิธีการดำเนินการที่นอกเหนือจากการขายทอดตลาดที่ดำเนินการในวันทำการปกติ คือ ได้ประกาศและจัดให้มีขายทอดตลาดในวันเสาร์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความหรือผู้ที่สนใจ ส่งผลให้มีผู้สนใจเข้าร่วมในการขายทอดตลาดมากขึ้นกว่าวันทำการปกติ ประมาณร้อยละ ๒๐ โดยมีสำนักงานบังคับคดีที่ทำการขายทอดตลาดในวันเสาร์ รวม ๑๒ แห่ง นอกจากนี้ ได้จัดมหกรรมขายทอดตลาดในสำนักงานบังคับคดีต่างๆ อีกจำนวน ๖ แห่ง จากการดำเนินการดังกล่าว ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ส่งผลให้กรมบังคับคดีสามารถผลักดันทรัพย์สินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้เป็นเงินจำนวน ๔๒,๐๗๐,๔๒๙,๔๖๘.- บาท (๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ ๕๐.๒๕ อันมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศได้ส่วนหนึ่ง

๒. การแก้ไขกฎหมาย เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย มีมาตรฐานสากล ลดค่าใช้จ่าย และลดขั้นตอนในการดำเนินการต่าง ๆ กรมบังคับคดีให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย และมีมาตรฐานสากล เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ กรมบังคับคดี จึงได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่ง และบังคับคดีล้มละลาย ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

มาตรา ๓๐๙ จัตวา คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ ในการประชุม เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อสร้างความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ซื้อห้องชุดจากการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี ซึ่งผู้ซื้อดังกล่าวถือว่าเป็นบุคคลภายนอกและมีใช่เป็นผู้ที่ค้างชำระค่าใช้ส่วนกลางห้องชุดกรมบังคับคดีได้เสนอให้ผู้ซื้อห้องชุดจากการขายทอดตลาดไม่ต้องชำระค่าใช้ส่วนกลางค้างชำระแทนลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นผู้ที่เคยอาศัยห้องชุดดังกล่าว และเป็นผู้ที่ค้างชำระค่าใช้ส่วนกลาง อย่างไรก็ดี นิติบุคคลอาคารชุดสามารถขอรับชำระหนี้ดังกล่าวได้จากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดในฐานะเจ้าหนี้บุริมสิทธิ การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้

น่าจะมีส่วนช่วยผลักดันห้องชุด ซึ่งยังคงมีค้างดำเนินการอยู่ในชั้นบังคับคดีเป็นจำนวนมาก (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๘ มีมูลค่าประมาณ ๕๙,๑๓๙ ล้านบาท) ออกจากระบบบังคับคดี เนื่องจากห้องชุดที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้มักไม่เป็นที่สนใจของตลาดเท่าที่ควร เพราะผู้ซื้อได้จะต้องรับผิดชอบในค่าภาระส่วนกลาง ค้างชำระ

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ลักษณะ ๒ ภาค ๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ ในการประชุม เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ และขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีหลักการสำคัญ ๆ ดังนี้

(๑) ปรับลดขั้นตอนและระยะเวลาในการบังคับคดีให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ขั้นตอนการขออนุญาตศาลขายทอดตลาด ปรับปรุงระบบการอุทธรณ์ฎีกาในภาพรวม

(๒) เพิ่มช่องทางในการเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการบังคับคดีเพื่อคุ้มครองสิทธิและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและประชาชน ซึ่งกระบวนการในการเยียวยาความเสียหายดังกล่าว ยังถือเป็นอีกมาตรการหนึ่งในการป้องปรามบุคคลผู้ไม่สุจริตในกระบวนการบังคับคดีให้ลดน้อยลงได้อีกทางหนึ่ง

(๓) เพิ่มหลักเกณฑ์ในการบังคับคดีกับทรัพย์สินประเภทต่างๆ ให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เช่น การยึด เรือ แพ สัตว์พาหนะ หรือสิ่งหัตถ์ที่มีรูปร่างอย่างอื่นซึ่งจะต้องจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ การยึดหลักทรัพย์ที่เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การยึดตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด และการยึดสิทธิบัตร สิทธิในเครื่องหมายการค้า หรือสิทธิอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือที่เกี่ยวข้องกับสิทธิดังกล่าว

(๔) เพิ่มเติมเนื้อหาใหม่เรื่องการบังคับคดีในกรณีที่ทำให้กระทำการหรือดเว้นกระทำการและการบังคับคดีในกรณีได้มาซึ่งทรัพย์สินที่มีทะเบียน และ

(๕) เพิ่มความคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด โดยเฉพาะทรัพย์สินประเภทห้องชุดหรือที่ดินจัดสรร โดยไม่ต้องชำระค่าใช้ส่วนกลางที่ค้างชำระ

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบในหลักการ ในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีหลักการสำคัญ ๆ ดังนี้

๑) ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะในเรื่องการพิจารณาสั่งค่าขอรับชำระหนี้ ที่เพิ่มหลักการให้กรมบังคับคดี (เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์) มีอำนาจในการสั่งค่าขอรับชำระหนี้แทนศาล ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาในชั้นขอรับชำระหนี้ได้ประมาณ ๑๕ - ๓๐ วัน ซึ่งกฎหมายล้มละลายไม่เคยมีการแก้ไขในประเด็นนี้เลย แต่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการฟื้นฟูกิจการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และการปลดจากล้มละลายเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗

๒) เพิ่มอัตราโทษปรับทางอาญาที่บัญญัติไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้สูงขึ้นและเหมาะสมตามค่าเงินปัจจุบัน และอัตราเงินเพื่อ รวมทั้งสอดคล้องกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการที่อยู่ในพระราชบัญญัติเดียวกัน

๓) การขอรับชำระหนี้ของผู้ค้าประกันทำให้ผู้ค้าประกันและ/หรือลูกหนี้ร่วมที่ได้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แทนสามารถได้รับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย เมื่อได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ในการนี้ ผู้ค้าประกันและ/หรือลูกหนี้ร่วมสามารถใช้สิทธิในการขอชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่นๆ ทั้งนี้ ถือว่าเป็นการเพิ่มสิทธิและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกันและ/หรือลูกหนี้ร่วม

๔) การกำหนดหลักเกณฑ์ในการยื่นคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ป้องกันการยื่นคำขอประนอมหนี้ในลักษณะที่พ้นวิสัยหรือไม่อาจเป็นไปได้ และให้อำนาจกรมบังคับคดี (เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์) ในการสั่งไม่รับคำขอประนอมหนี้ได้ อันจะมีส่วนช่วยให้กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีความรวดเร็วขึ้น

๕) ปรับปรุงสิทธิของเจ้าหน้าที่ในการยื่นคำขอรับชำระหนี้และการตรวจคำขอรับชำระหนี้ โดยเจ้าหน้าที่ต้องส่งเอกสารประกอบมูลหนี้ในเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้ ซึ่งมีส่วนช่วยลดขั้นตอนการตรวจคำขอรับชำระหนี้ และกำหนดให้ทั้งเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้ภายใน ๑๔ วันแทน

๒.๔ ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ พ.ศ. .... คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเห็นชอบหลักการเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบและจัดทำหนังสือส่งกระทรวงยุติธรรมยืนยันร่างอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้ประกาศบังคับใช้ต่อไป โดยมีหลักการสำคัญ คือ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลธรรมดา แต่ไม่มีสัญชาติไทย และได้รับใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวสามารถยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้ทำแผน/ผู้บริหารแผนได้ และกำหนดคุณสมบัติของนิติบุคคลที่ขอจดทะเบียนให้มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าห้าล้านบาทและชำระเต็มมูลค่าแล้ว เพื่อให้เกิดความมั่นคงและความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น กับบริษัทลูกหนี้ที่เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ ตลอดจนบรรดาเจ้าหน้าที่ทั้งหลาย

๒.๕ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. .... คณะทำงานแก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง นำข้อสังเกต และข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘ ไปพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขายทอดตลาด พ.ศ. .... นี้ และได้เสนอกระทรวงยุติธรรมแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยร่างกฎกระทรวงดังกล่าว มีสาระสำคัญเรื่องกำหนดราคาเริ่มต้น องค์ประกอบของคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์ การวางหลักประกันก่อนเข้าเสนอราคา การขยายระยะเวลาในการชำระราคาส่วนที่เหลือ รวมถึงการปรับลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็น ทั้งนี้ เพื่อให้การขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นไป ด้วย ความรวดเร็ว เป็นธรรม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ของคู่ความ ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้ซื้อทอดตลาด และได้เสนอเรื่องให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้ว

๒.๖ ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เพื่อช่วยให้บรรดาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ประสบปัญหาจากการประกอบธุรกิจ ซึ่งมีได้เกิดจากหนี้ส่วนตัวของเจ้าของกิจการ และไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ แต่ยังมีศักยภาพและช่องทางในการดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งกรมบังคับคดี ได้จัดตั้งคณะทำงานศึกษาที่ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานกฎหมาย ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนหอการค้าไทย ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย และผู้แทน สภาทนายความแห่งประเทศไทย เป็นต้น โดยการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ธุรกิจ SME สามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้สะดวกขึ้นจำนวนทุนทรัพย์ในการร้องขอฟื้นฟูกิจการจะมีจำนวนไม่สูงเท่ากับในการขอฟื้นฟูกิจการที่มีอยู่ปัจจุบัน และมีขั้นตอนที่รวดเร็วมากขึ้น เช่น เมื่อมีการร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยลูกหนี้ร้องเอง หรือเจ้าหน้าที่ร้องขอจะต้องเสนอแผนฟื้นฟูกิจการที่เจ้าหนี้มีจำนวนหนี้ ๒ ใน ๓ ของจำนวนหนี้ทั้งหมดได้เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวแล้ว และในการบริหารแผนฟื้นฟูกิจการให้เป็นผู้บริหารกิจการเป็นผู้ดำเนินการ และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จากเดิมที่ต้องใช้ผู้บริหารแผน หากไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ จะต้องออกจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการ และจะยื่นคำร้องขอได้อีกเมื่อพ้น ๑๘๐ วัน เพื่อเป็นการป้องกันลูกหนี้ใช้ช่วงเวลาพักชำระหนี้ (automatic stay) มาเป็นประโยชน์ในการประวิงการชำระหนี้ ประหยัดค่าใช้จ่าย ขณะนี้อยู่ระหว่างคณะทำงานศึกษารายละเอียดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สสว. เพื่อให้ได้คำจำกัดความของ ของลูกหนี้ที่เป็น SME ว่า ควรจะเป็นสมาชิกของ สสว. หรือให้ สสว. รับรอง รวมทั้งจำนวนทุนทรัพย์ของ SME ที่จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ และ สสว. จะทำการศึกษาในกลุ่มประเทศใกล้เคียง คาดว่า คณะทำงานจะสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ดังกล่าวประมาณไตรมาสที่ ๓ ของปี ๒๕๕๘

๓. ด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การจัดอันดับความยาก - ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของธนาคารโลก (World Bank) เป็นการรายงานผลการศึกษาของธนาคารโลกเพื่อจัดอันดับความยาก-ง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการการอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐว่า มีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร และประโยชน์ที่ประเทศ จะได้รับจากการจัดอันดับคือนำผลการจัดอันดับปรับปรุงบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจทำให้ได้เรียนรู้ แนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของประเทศอื่น และกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูป (Reform) และผลักดันโครงการ ปรับปรุงบริการอย่างชัดเจน

ในการจัดอันดับนั้นมีตัวชี้วัดในการสำรวจ ๑๐ ด้าน ตามวงจรธุรกิจตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงปิดกิจการ โดย แต่ละปีธนาคารโลกจะส่งแบบสอบถามให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดในแต่ละด้านเพื่อตอบแบบสอบถามและ ธนาคารโลกจะนำคำตอบมาวิเคราะห์ประเมินเพื่อจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของแต่ละประเทศ ในปีที่ต่อไป โดยแต่ละตัวชี้วัดใช้เกณฑ์การพิจารณา ๔ เรื่อง คือ ๑. มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ง่ายและสะดวก (Easier) ๒. มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่ประหยัดและไม่แพง (Cheaper) ๓. มีกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องที่ทันสมัย (Smart Regulations) และ ๔. มีระยะเวลาการดำเนินการรวดเร็ว (Faster) โดยมีตัวชี้วัดส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ๒ ด้าน คือ ตัวชี้วัดที่ ๙ ด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contract) และตัวชี้วัดที่ ๑๐ ด้านการแก้ไขปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency) อันส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และความเชื่อมั่นของผู้ลงทุน ซึ่งในปีนี้ World Bank กำหนดส่งคำตอบแบบสอบถาม ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘

ประเด็นการตอบแบบสอบถามจะพิจารณาถึงผลของการปฏิรูปกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ หรือที่คาดว่าจะมีผลใช้บังคับก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ ดังนั้น ในกรณีของร่างกฎหมาย ๒ ฉบับที่สำคัญ คือ ร่างพ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่...) พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีได้มีเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หากมีผลใช้บังคับคดีได้ภายในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ จะเป็นปัจจัยสนับสนุนการประเมินในครั้งนี้

จากความเกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดที่ ๙ และที่ ๑๐ ตามที่กล่าวข้างต้น กรมบังคับคดีได้วางกำหนดแนวทางและแผน ดำเนินการเชิงรุกของกรมบังคับคดี (Action plan) ที่ถือว่ามีผลการดำเนินการเป็นครั้งแรก ดังนี้

๑) ประชุมหารือกับผู้เชี่ยวชาญของธนาคารโลกประจำอยู่ที่สำนักงาน วอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา ผ่านระบบ VDO Conference ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ สำนักงานธนาคารโลก ประจำประเทศไทย โดยมีผู้แทนจาก สำนักงาน ก.พ.ร. เข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลรายงานความคืบหน้าและอธิบายหลักการประเมินและ ความเข้าใจการตอบแบบสอบถามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ได้เข้าพบประชุมกับทีมงาน โครงการ Doing Business ของธนาคารโลกที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อชี้แจงการตอบคำถามตามแบบสอบถาม ในส่วนที่เกี่ยวกับกรมบังคับคดี

๒) ได้จัดการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ตอบแบบสอบถามจากภาคเอกชน เพื่อร่วมหารือสร้างความ เข้าใจในการตอบแบบสอบถามให้ถูกต้องและเป็นจริง เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้างความ เข้าใจในการตอบแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๙ ด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contract) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประสิทธิภาพ ของกระบวนการยุติธรรมในการแก้ปัญหากรณีพิพาทเชิงพาณิชย์เนื่องจากแบบสอบถามส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการดำเนินงานของสำนักงานศาลยุติธรรม ประมาณ ๒ ใน ๓ ส่วน ในส่วนของกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม เพียง ๑ ใน ๓ อีกทั้งในการตอบแบบสอบถามที่ผ่านมา ไม่มีผู้แทนของศาลยุติธรรม ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว

๗๐

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ถือว่าการดำเนินงาน ในส่วนนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญ จึงได้แจ้งให้สำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ เพื่อประสานไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม ขอให้ร่วมเป็นหน่วยงานในการตอบแบบสอบถามในปีนี้อย่าง ละเอียดอีกครั้ง กรมบังคับคดี ได้ประสานไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดในส่วนนี้แล้ว

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ ด้านการแก้ไขปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency) ธนาคารโลก ได้จัดส่งแบบสอบถาม ปี ๒๐๑๖ ให้กับกรมบังคับคดี เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยประเด็นคำถามจะพิจารณาจากระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และผลลัพธ์จากการบังคับคดีล้มละลายและการบังคับชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจภายในประเทศ รวมทั้งความ แข็งแกร่งของโครงสร้างกฎหมายล้มละลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบการจัดการคดีล้มละลาย โดยวัดจากอัตราส่วนที่เจ้าหนี้ได้รับการชำระหนี้ และเพื่อประเมินความมีคุณภาพของกฎหมายล้มละลาย โดยทดสอบว่า กฎหมายได้บัญญัติถึงวิธีปฏิบัติที่ดีตามที่นานาชาติให้การยอมรับหรือไม่ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว กรม บังคับคดี ได้เสนอปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวไว้ในผลงานด้านกฎหมาย พร้อมทั้งนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับคดีให้มากขึ้น โดยพัฒนาช่องทางการให้บริการแก่คู่ความ ให้สามารถยื่นคำร้องต่าง ๆ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Filing) ได้ และในการจ่ายเงินให้แก่คู่ความผ่านทางระบบ E-Payment การศึกษาโครงการขายทอดตลาดผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ E-Auction และพัฒนาแอปพลิเคชัน “LED Property” ในโทรศัพท์มือถือในการค้นหาข้อมูลของทรัพย์สิน ซึ่งเปิดให้บริการแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ การปรับปรุงระบบงานด้านล้มละลายทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Insolvency) ภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ และการใกล้ชิด ข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการยุติการบังคับคดี และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำ โดยเน้นกลุ่มลูกหนี้ครัวเรือน หนี้รายย่อย หนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) และหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กยศ.

นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งมีผู้แทนของกระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐ เกาหลี ได้เสนอให้มีการจัดกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างกระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐเกาหลี กรมบังคับคดี สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงาน กพร. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการ ดำเนินการเรื่องEase of Doing Businessด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงและด้านการคุ้มครองผู้ลงทุนโดยกำหนด จัดขึ้นในวันที่ ๒ - ๓ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐ เกาหลี มีกำหนดเยี่ยมชมการดำเนินการของกรมบังคับคดี ณ กรมบังคับคดีในการเตรียมการตอบแบบสอบถามภายใน วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ กรมบังคับคดีได้ ตั้งคณะทำงานขึ้นมาเป็นครั้งแรก เพื่อพิจารณาคำถามและตอบแบบสอบถาม ตามตัวชี้วัดที่ ๙ และตัวชี้วัดที่ ๑๐ ซึ่งได้จัดส่งคำตอบให้ธนาคารโลกเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งอยู่ ภายในกำหนดเวลาการดำเนินการในครั้งนีเห็นว่าการตอบแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมบังคับคดีตามตัวชี้วัด ที่ ๙ ด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contract) และตัวชี้วัดที่ ๑๐ ด้านการแก้ไขปัญหาล้มละลาย (Resolving Insolvency) ของธนาคารโลก ในปี ๒๐๑๖ น่าจะมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔. การใกล้ชิดข้อพิพาทชั้นบังคับคดี

การใกล้ชิดข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี กรมบังคับคดีได้นำมาปรับใช้ควบคู่กับการดำเนินกระบวนการบังคับคดี เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชนในการยุติการบังคับคดี โดยได้จัดตั้งศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทประจำสำนักงาน บังคับคดีทั่วประเทศที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๔ แห่ง เพื่อให้สามารถให้บริการด้านการใกล้ชิดแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา กรมบังคับคดีได้ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน หนี้รายย่อย หนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) และหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยได้ดำเนินการเชิงรุก ติดต่อบริษัทต่าง ๆ เพื่อชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการใกล้ชิดชั้นบังคับคดีและเชิญชวนให้เจ้าหนี้ต่างๆ เข้าร่วมโครงการ โดยกรมบังคับคดีได้ดำเนินการเชิงรุกและดำเนินการในวันหยุดราชการ ดำเนินการใกล้ชิดชั้นบังคับ

คดีให้กับคู่กรณีโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ทุกขั้นตอนตั้งแต่ศาลมีคำพิพากษา ทั้งก่อนและระหว่างมีการบังคับคดี โดยกรมบังคับคดีได้จัดมหกรรมไกล่เกลี่ยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา เช่น ธนาคาร บริษัทบัตรเครดิต บริษัทลีสซิ่ง และ กยศ. ฯลฯ โดยมุ่งเน้นการยุติข้อพิพาทชั้นบังคับคดีด้วยความสมานฉันท์และช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือน โดยมีผู้เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยแล้วทั้งสิ้น (ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ มีเรื่องที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จำนวน ๒,๔๘๔ เรื่อง ทุนทรัพย์ ๑,๐๖๕,๘๓๘,๖๖๒.๑๑ บาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ ๒,๒๔๓ ทุนทรัพย์ ๘๙๑,๔๕๐,๔๙๒.๘๒ บาท ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๓๐ ของเรื่องที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย ก่อให้เกิดผลเชิงบวกให้กับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย ทำให้ยุติข้อพิพาทด้วยความรวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ประหยัดค่าใช้จ่าย ช่วยลดปริมาณการบังคับคดี ทำให้คู่กรณีคงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระยะยาว มีส่วนช่วยเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ อำนวยความยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสมานฉันท์ปรองดองในสังคม

๕. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กรมบังคับคดีได้เสนอโครงการตามยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวกับเสาหลักเศรษฐกิจอาเซียนเป็นครั้งแรก ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มอบหมาย ดังนี้ กรมบังคับคดีเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาศักยภาพในด้านภาษา ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน โดยมีโครงการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑ โครงการประชุมด้านการบังคับคดีร่วมกับหน่วยงานด้านการบังคับคดีแพ่งและคดีล้มละลายของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) กำหนดจัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

๕.๒ โครงการพัฒนากฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลาย

๕.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีล้มละลาย

๕.๔ โครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎหมายเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๕ โครงการฝึกอบรมภาษาอาเซียนให้กับเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดี

๕.๖ โครงการจัดทำเอกสารและแบบฟอร์มติดต่อราชการเป็นภาษาประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้ ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ กรมบังคับคดีได้เตรียมการจัดประชุมนานาชาติกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการบังคับคดีกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีทั้งของประเทศไทยและสมาชิกอาเซียน รวมถึงประเทศ คู่เจรจาของอาเซียน คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ระบบและแนวทางปฏิบัติที่ดีเลิศ อีกทั้งยังเพื่อพัฒนาเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบังคับคดีของประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศ คู่เจรจาอาเซียน

๖. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกการขออนุญาตจากทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่พระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกการขออนุญาตจากทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีผลบังคับใช้ กรมบังคับคดีมีกระบวนการดำเนินงานที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คือการออกไปขออนุญาตจดทะเบียนเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ๒๕๕๕ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องจัดทำคู่มือในการติดต่อ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกการขออนุญาตจากทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และกรมบังคับคดีได้เป็น ๑ ใน ๒๑ หน่วยงานนำร่องที่เข้าร่วมกับสำนักงาน กพร. เพื่อจัดทำคู่มืออำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อในการขอจดทะเบียนเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งดำเนินการเสร็จแล้ว

๗. ด้านการส่งเสริมป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

กรมบังคับคดีให้ความสำคัญต่อการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดี ปฏิบัติงานด้วยความสุจริต และเป็นธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยร่วมแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในเสื้อขาวทุกวันพุธของสัปดาห์ดำเนินการทั่วประเทศ นอกจากนี้ได้ติดประกาศรณรงค์เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่า เจ้าหน้าที่ที่กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรมต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อุดหนุน และเสียสละ พร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนผู้มาติดต่อทราบหากเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดี มีการเรียกรับทรัพย์สิน ประพฤติไม่เหมาะสม หรือทุจริต ขอให้แจ้งอธิบดีกรมบังคับคดี หรือผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีทราบ โดยปิดประกาศ ณ กรมบังคับคดี และสำนักงานบังคับคดีทั่วประเทศ

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ อธิบดีกรมบังคับคดี นางสาวรื่นวดี สุวรรณมงคล ได้รับมอบเกียรติบัตรและเข็มสัญลักษณ์เครือข่ายแก่งหน่วยงานเครือข่ายภาครัฐต่อต้านการทุจริต ณ ตึกสันติไมตรีหลังในทำเนียบรัฐบาล โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานแทนนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีหน่วยงานเข้าร่วมโครงการ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕๐ หน่วยงาน และผู้เข้าร่วมงาน จำนวนรวมไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ คน

๘. ด้านการให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย

กรมบังคับคดีได้หารือร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการให้ความรู้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง โดยจะได้ทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ในการดำเนินการดังกล่าว นอกจากนี้ได้อบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดี และให้ความรู้ด้านการบังคับคดีกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ จะได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล ระหว่างกรมบังคับคดีกับสำนักงานศาลปกครอง เพื่อร่วมมือกันส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความรู้ประสบการณ์ และทักษะให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลสาธารณะเกี่ยวกับบุคคลล้มละลายผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้รวดเร็วและสมบูรณ์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น และการดำเนินชีวิตโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกกับประชาชน กรมบังคับคดีได้เปิดช่องทางให้บริการเพื่อประชาชน “สายด่วนกรมบังคับคดี ๑๑๑๑ กด ๗๙” ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการด้านการบังคับคดี และวางทรัพย์ ตลอดจนข้อมูลทรัพย์ที่ประกาศขายทอดตลาดได้อย่างสะดวก อันเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล “ด้านการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ” ซึ่งการใช้บริการหมายเลข ๑๑๑๑ เป็นการบูรณาการความร่วมมือตาม “นโยบายการบูรณาการร่วมใช้หมายเลขของศูนย์บริการภาครัฐเพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111) ของกรมบังคับคดีกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) “สายด่วนกรมบังคับคดี ๑๑๑๑ กด ๗๙” ให้บริการประชาชนสอบถามผลการขายทอดตลาดทรัพย์ ความเป็นหนี้ของคดี ตลอดจนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่คู่ความทุกฝ่ายและประชาชน

